

hedeflenmektedir. Bu nedenle, sempozyum sırasında akademik sunumların yapılacağı oturumlar yanında sektör yakından ilgilendiren güncel konuların tartışılacağı paneller düzenlenecektir. Tüm sempozyum süresince yazılım şirketlerinin ve sektör kuruluşlarının yer alacağı bir

de fuar düzenlenecektir. Sempozyumun, ülkemizin önemli yazılım şirketlerinin yer aldığı bir yerde, ODTÜ Teknokent, Hacettepe Teknokent ve Bilkent Cyberpark'ın tam ortasında gerçekleştirilecek olması, hem akademisyenler ve hem de sektör temsilcileri için çok önemli bir fırsattır. Ayrıca,

sempozyumun bir üniversite kampusunda yapılmasıyla, yazılım sektöründe çalışacak mühendis aday öğrencilerimizin hem akademik çalışmalar hem de sektör uygulamaları hakkında daha derin ve yakından bilgi sahibi olmaları ve sektör temsilcileri ile tanışma fırsatı bulmaları sağlanacaktır.

KAYNAKÇA

1) <http://tr.wikipedia.org>, 2) Yusuf Türkoğlu, "Yazılım Sektörü Sanayi İhracat Pazar Araştırması", T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi, Haziran 2006., 3) <http://uyms.emo.org.tr>

1. ULUSAL YAZILIM MİMARİSİ KONFERANSI YAPILDI

Elektrik-Elektronik Mühendisi Bora GÜNGÖREN
EMO Ankara Şubesi Y.K. Üyesi

Geçtiğimiz yıl EMO Ankara Şubesi tarafından ikincisi düzenlenen Ulusal Yazılım Mühendisliği Sempozyumu (UYMS 05) kapanış gününde bir çalıştay olarak düzenlenen Yazılım Mimarisi oturumunun çektiği ilgi üzerine oldukça hızlı bir biçimde organize edilen 1. Ulusal Yazılım Mimarisi Konferansı (UYMK) 20-21 Kasım günlerinde Yıldız Teknik Üniversitesi ev sahipliğinde yapıldı. EMO Ankara Şubesi adına, UYMS'07 Sekreteryası görevini sürdüren Bilgisayar Mühendisi Uğur Nasırlı ile birlikte bu konferansa katıldık. Bu yazıda konferans hakkında bilgi vermek ve izlenimlerimizi aktarmak istedim.

UYMS'05 bünyesindeki çalıştay bir salonda, tam gün sürmüştü. Yıldız Teknik Üniversitesi'ndeki UYMK ise 2 salonda iki tam gün süre ile yürütülecek ölçeğe erişmişti. 20'den fazla bildiri bulunan oturumlarda katılımcılar içinde yazılım sektörünün

indeki şirketlerin bir ağırlığı olduğunu sevinerek gözlemlerim. Bu yazılım geliştirme faaliyetinin bir mühendislik süreci olarak algılanmaya başladığını, bunun da ülkemizdeki birçok sorunun çözülmesine katkıda bulunacağını düşünüyorum.

Açılış konuşmaları sırasında YTÜ hem Rektör hem Dekan seviyesinde katılım sağlayarak konferansa verdiği önemi gösterdi. Ardından YTÜ Bilgisayar Mühendisliği'nden Prof. Oya Kalıpsız ve Twente Üniversitesinden Bedir Tekinerdoğan hocalarımız çok güzel birer konuşma yaptılar.

Davetli konuşmacıların ilki olan Prof. Mehmet Akşit yazılım geliştirme sürecindeki belirsizlikleri vurgulayan bir konuşma yaptı. Prof. Akşit yazılım sektöründe çözümlenme, tasarım, geliştirme ve kalite için kurduğumuz teknikleri ve bunları entegre etmekte kullandığımız senaryo tabanlı yaklaşımların bilginin

mükemmel olması varsayımına dayandığını belirtti. Bu varsayımın sağlanamayacağını ve bu durumda eksik bilgi altında karar alınması gerektiğini vurguladı. Bu nedenle yazılım sektörünün gündelik faaliyetlerinin çok daha gelişmiş tekniklerle, örneğin olasılıksal bulanık mantık ile desteklenmesini önerdi. Böylece Prof. Akşit konferansın amacını, hedefini hem eğlenceli hem de vurucu bir sunum ile vermiş oldu.

Davetli konuşmacılardan sonra iki ayrı salonda bildiriler sunulmaya başlandı. Biz A salonundaki bildiri oturumlarına katıldık. İlk oturumda uygulama mimarisi kurgulanması alanında bildiriler sunuldu. Bu alanda özellikle büyük boyutlu yazılım şirketlerinin benzeri yazılımları ürettiği ardışık projeler için referans mimariler kurması tartışmaları sürmektedir. Sunulan bildirilerde de Havelsan ve Aselsan'ın oldukça karmaşık

projeleri için birer referans mimari kurma çalışmalarından haberdar olduk. Yüzlerce mühendisin istihdam edildiği projeler yürüten bu iki kuruluşun yazılım mimarisi alanında ciddi bir çalışmaya girmiş olması sevindirici bir gelişme.

A salonundaki ikinci bildiri oturumunda modelleme konusundaki bildiriler sunuldu. Özellikle Y. Emre Selçuk'un İTÜ'de yaptığı doktora tezi çalışmasının sunumu ilgi çekti. Selçuk, Java dilindeki nesne yapısına Aktör-Rol tasarım biçiminin daha gelişmiş bir sürümünü entegre etmiş. JAWIRO (Java with roles) adını verdikleri çalışması ile bana bilimsel olarak ciddi bir çalışma izlenimini verdi. Zaten Selçuk da çalışmasının birçok yabancı çalışmayı aşan nitelikte olduğunu vurguladı. Bu oturumda yine dikkatimi çeken bir diğer bildiri de ODTÜ'den S. Süloğlu'nun sunduğu ve sağlık sektöründeki verilere erişim yetkilerini modelleyen çalışmaydı. Bu alanda Bell-LaPadula modeli (http://en.wikipedia.org/wiki/Bell-LaPadula_model) gibi askeri uygulamalarda zorunlu tutulan bir güvenlik yaklaşımının kullanılarak modellemenin yapılması önemli bir akademik kazanım.

İlk günün sonunda, Ege Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Oğuz Dikenelli'nin yönettiği endüstri oturumu yapıldı. Aselsan, Cybersoft, Logo ve Microsoft'un sunumları oldu bu oturumda. Aselsan, Cybersoft ve Logo kendi ürün geliştirme süreçlerindeki yaklaşımlarını sergilediler. Aselsan adına sunum yapan Levent Alkışlar, ürün geliştirme süreçlerinde dış kaynak kullanımı ihtiyaçlarının yazılım mimarisinin önemini ortaya koyduğunu anlattı. Akademik çalışmaları ile de tanınan Dr. Semih Çetin ise Cybersoft'daki yazılım ürün bandı çalışmalarını tanıttı. Logo adına sunum yapan Arslan ise Logo'nun çalışmalarında Java platformunu ve Eclipse başta olmak üzere özgür yazılım ürünlerini nasıl kullandığını vurguladı. En son sunumu

yapan Mehmet Nuri Çankaya ise Microsoft'un geliştirme araçlarının yazılım geliştiricilere sunduğu olanakları anlatan pazarlama odaklı bir içerik sundu.

İkinci günün ilk oturumunda davetli konuşmacılardan Doç. Dr. Akkök (Oracle Norveç - Oslo Üniversitesi) Servis Odaklı Mimari üzerine bir sunum yaptı. Daha sonra A salonundaki tasarım desenleri oturumuna katıldık. İngilizce "Design Patterns" olarak adlandırılan bu alandaki "pattern" sözcüğü için desen, biçim, kalıp ve hatta örüntü olarak çok değişik terimler kullanılabilir. Prof. Oya Kalıpsız'ın yönettiği bu oturumda da her bir bildiriye değişik sözcükler kullanıldı. Bu oturumda özellikle ilgi çekici bir başlık olarak Ege Üniversitesi'nde geliştirilmekte olan deneysel bir gömülü işletim sistemi projesi sunuldu. Proje çıktılarının GNU/GPL lisansı ile dağıtılması yani özgür yazılım olması da bence önemli bir nokta. Türkiye'deki akademik kuruluşların özgür yazılım hareketine sadece kullanarak değil geliştirerek de katkıda bulunmaları çok güzel bir gelişme.

Katıldığımız son bildiri oturumu Dr. Bedir Tekinerdoğan'ın yönettiği model güdümlü mimari (model driven architecture) oturumuydu. Havelsan adına sunum yapan E. Ünsal, Barış Kartal Projesi içindeki önemli bir yazılımın bileşeninin kodların %90'ına yakını modellerden otomatik olarak oluşturdukları için test sürecinin de %90 oranında sadeleştiğini, ayrıca yazılım doğrulama çalışmalarının da kolaylaştığını anlattı. Bu da MDA alanında önemli bir vurgulama sağladı.

Konferansın kapanış panelinde Türkiye'de yazılım mimarisi kavramının gelişimi tartışıldı. Doğu Üniversitesi ve Ege Üniversitesi dışında Bildem, Tagsoft (İş Bankası) gibi şirketlerden katılımcıların da olduğu panelde konu ister istemez Bilgisayar Mühendisliği eğitimine geldi. Üniversite

akademik işbirliğinin nasıl olması gerektiği, teknokentlerin işletilmesindeki aksaklıklar gibi konular da tartışıldı. Bu konuda söz alan Prof. Akşit üniversitelerdeki doktora çalışmalarının sanayi kuruluşlarının sorunlarını çözecek biçimde yapılandırılmasının önemli kazanımlar sağlayabileceğini belirtti.

Genel olarak konferans hem içerik hem de hacim bakımından son derece başarılıydı. Organizasyon komitesinde bulunan Dr. Bedir Tekinerdoğan da bu etkinliğin içeriğinin Hollanda'da ve diğer ülkelerdeki konferanslar ile benzer niteliğe ulaştığını; Türkiye'deki akademik potansiyelin tam olarak değerlendirilmesi durumunda ülkemizin dünya çapında dikkat çekeceğini belirtti. Bu noktadaki bir dipnotunda Hollanda'dan en başarılı doktora öğrencilerinin Türkiye'den gelen mühendisler olduğunu vurguladı.

Bu arada hem açılış konuşmasında, hem kapanış konuşmalarında ve aradaki sohbetlerde EMO'dan bahsedilmesi benim için dikkat çekici idi. Yazılım Mühendisliği alanında çalışan akademisyenlerimizin ve çoğu Bilgisayar Mühendisi olan özel sektör çalışanlarımızın EMO'yu yazılım sektöründe güvencilerimiz ve altında faaliyet gösterebilecekleri bir meslek örgütü olarak gördüklerini fark ettik. EMO İzmir ve Ankara Şubeleri tarafından düzenlenen UYMS'03 ve UYMS 05'in ardışık başarılarının bu konuda katkısı olduğu kaçınılmaz. Zaten akademisyenler de bunu belirtiyor. Örnek vermek gerekirse, konferans kapanışında konferansın iki yılda bir yapılmasının hedeflendiği belirtildi; ancak iyi niyetler gelecek yıl UYMS 07'de buluşmak üzereydi.

Biz de EMO Ankara Şubesi olarak, konferansı organize eden ve destekleyen herkese teşekkür ediyor ve Yazılım Mühendisliği camiasına UYMS 07'de Ankara'da görüşmek üzere diyoruz.